

математичних засобів захисту інформації; г) недосконалість системи атестації на відповідність вимогам технічного захисту інформації державних об'єктів, робота яких пов'язана з інформацією, що підлягає захисту; д) недостатня узгодженість чинних в Україні нормативно-правових актів та нормативних документів з питань технічного захисту інформації з відповідними міжнародними договорами України, у тому числі щодо боротьби з комп'ютерною злочинністю.

Опалинський Ю.В., начальник ННІЗН
НАВС, к.ю.н., доцент

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ІНФОРМАЦІЇ, ЯКА МІСТИТЬ БАНКІВСЬКУ ТАЄМНИЦЮ: ПІДСТАВИ ТА ПРАВИЛА ЇЇ РОЗКРИТТЯ, ВИЗНАЧЕНІ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Аналіз чинного законодавства дає підстави дійти висновку, що банківська таємниця належить до такого виду інформації з обмеженим доступом, як таємна інформація або виступає різновидом комерційної таємниці.

Згідно зі ст. 1076 ЦКУ банк гарантує таємницю банківського рахунка, операцій за рахунком і відомостей про клієнта. Відомості про операції та рахунки можуть бути надані тільки самим клієнтам або їхнім представникам. Іншим особам, у тому числі органам державної влади, їхнім посадовим і службовим особам, такі відомості можуть бути надані виключно у випадках та в порядку, встановлених Законом України «Про банки і банківську діяльність» (далі-Закону), в якому питанням банківської таємниці та конфіденційності інформації присвячена гл. 10.

Зокрема, у ст. 60 цього Закону поняття «банківська таємниця» визначено як інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку в процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним чи третім особам при наданні послуг банку і розголошення якої може завдати матеріальну чи моральну шкоди клієнту.

Крім того, банківською таємницею є й інформація, яка залишилась в заповідальному розпорядженні банку, у справах спадщини тощо.

До банківської таємниці належить й інформація про клієнтів іншого банку, навіть якщо їх імена зазначені у документах, угодах та операціях клієнта, оскільки банку заборонено надавати таку інформацію.

Системний аналіз відповідного законодавства свідчить про те, що перелік відомостей, які становлять банківську таємницю, можна доповнити такими положеннями: персональними даними про діючих клієнтів банку, отриманими банком офіційно; відомостями про майно, яке перебуває на зберіганні в банку (про власника майна, перелік майна та його вартість, про види банківського збереження); інформацією про осіб, які хотіли стати клієнтами банку, але за наявності певних причин ними не стали; інформацією про клієнтів, які вже припинили свої відносини з банком.

Правова охорона прав власника банківської таємниці починається з моменту укладення в письмовій формі договору між клієнтом – з одного боку, та банківською установою – з іншого.

Основними суб'єктами права на банківську таємницю є її власники та утримувачі незважаючи на те, що у Законі чітко не визначено, хто є власником банківської таємниці, а хто – утримувачем. Проте з урахуванням системно-логічного аналізу законодавства можна навести такі визначення:

власник банківської таємниці – це клієнт банку, тобто фізична чи юридична особа, яка в процесі співпраці з банківською установою надала їй відомості, що можуть становити банківську таємницю;

утримувач банківської таємниці – це особа, яка при виконанні своїх службових обов'язків отримує відомості, що становлять банківську таємницю.

Особи, винні в порушенні порядку розкриття та використання банківської таємниці, несуть відповідальність згідно із законами України.

Розкриття банківської таємниці може здійснюватися у двох формах: адміністративній та судовій. Відносно останній зазначимо, що на вимогу суду банківська таємниця розкривається у двох випадках: а) суддею одноособово з дотриманням режиму секретності; б) судом при розгляді справи у господарському, адміністративному, кримінальному та цивільному судочинстві.

Зазначене питання знову набирає своєї актуальності з прийняттям в Україні Закону «Про очищення влади» у застосування якого не можна буде не звернути увагу і на банківські вклади осіб які будуть підлягати «лострації».

Кісілюк Е.М., заступник начальника кафедри кримінального права НАВС, к.ю.н., доцент

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Загальновідомо, що злочини проти основ національної безпеки України є найбільш небезпечними посяганнями на суспільні відносини, які забезпечують державну безпеку, обороноздатність, незалежність країни, її конституційний лад. Без належної кримінально-правової охорони цих відносин неможливе нормальне функціонування держави та відповідних її інститутів. Держава вправі й зобов'язана забезпечувати безпеку свого існування, найважливіших політико-правових інститутів, її громадян.

Злочини проти основ національної безпеки України посягають на національну безпеку загалом, яка, відповідно до Закону України «Про основи національної безпеки України», визначається як рівень захищеності життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якого забезпечується сталий розвиток суспільства.

Саме завдяки своєму особливому значенню злочини проти основ національної безпеки України й розміщені в розділі I